

KULTUR

Kulturredaktör Nina Marjavaara 036 – 30 40 73
Epost: nina.marjavaara@jonkopingsposten.se
Fax 036 – 12 27 15



Mats Theselius har tagit med sig sin privata inspirationsbank med prylar, till Vandalorum i Värnamo, till museichefen Elna Svenles glädje.
Foto: CHRISTER GALLNEBY



"Den stora salens målningar är medryckande", skriver Solveig Bergström. Hela salen på Ljungbergsmuseet är fylld med målningar från konstnären Lage Lindells sista tid på sjukhus.
Foto: PONTUS LJUNGBERG



Två porträtt inleder på Ljungbergsmuseet i sommar. Lage Lindell har målat av Catarina Nilsson, Vera Nilssons dotter. Catarina har i sin tur målat av Lage Lindell. Skulpturen som föreställer Lindell har K-G Bejemark gjort
Foto: PONTUS LJUNGBERG

Sommartid erbjuder möjlighet till förkovran. Med tid och ork över för såväl långsamläst litteratur som konstutställningar. Solveig Bergström tipsar om det senare: Far och son i Ljungby och fem andra ställen värda ett besök under semestern.

Sevärt på nära håll

FAR OCH SON Lindell ställer just nu ut på Ljungbergs museum i Ljungby. Det är en av sommarens klara sevärdheter i utställningsväg - i närheten. Lage Lindell (1920 - 1980) och hans son Johans utställning har dessutom en liten tunn röd tråds koppling, till en av utställningarna som pågår på Vandalorum, nämligen Vera Nilssons.

I FÖRRUMMET möts man av två intressanta porträtt från 1944 som Lage Lindell målat av Catarina Nilsson, Jönköpings-bördiga konstnären Vera Nilssons dotter. Nästan så att man skulle kunna tro att Vera Nilsson själv hade målat det. Catarina Nilsson har i sin tur målat av Lage Lindell i ett ungdoms-porträtt i sobra färger.

Vid fönstret ser man en skulptur av K-G Bejemark i målat trä som föreställer den länge Lage Lindell, med hans välbekanta profil och utse-

ende. En målning bakom ryggen på den gänglige är från hans ateljé, akryl på lakansväv. Små interiörer drivna med säker hand. Han litade på sitt bildspråk vilket märks väl i hela utställningen. Det är så självklart, enkelt, ingen tvekan alls. Just därför är det ett stort arbete som ligger bakom.

DEN STORA salens målningar är medryckande. Hela rummet är fyllt med målningar från Lage Lindells sista tid på sjukhus. De har ett spänningsförhållande mellan färger, former, rytmik och komposition. Målningarna är i akryl på lakansväv från sent 70-tal. De är bearbetade minnen och upplevelser från hans sjukdomstid. I målningarna syns sjukhussängar, figurer som ligger, sitter och rör sig på lika sätt i sjukhussalen. De är inte så självutlämnande utan mera allmängiltiga. Inte alls så expressiva som från Ed-

ward Munchs sjukdomstid. De flesta målningarna kan man se på ett sakligt, realistiskt sätt. Lage Lindell spränger oftast sönder sina former till fragment på ett mycket personligt sätt. Det är hans signum. Visst är det sjukdomsbilder vi ser, men för mig är upplevelsen av den sammanbundna, djärva kompositionen av färg, form och rörelse viktigast. Målningarna böljar ut och in på ett talangfullt sätt. Det är beviset på en stor konstnär vars stil är egensinnig och nyskapande för sin tid.

UTSTÄLLNINGEN VISAR också en serie målningar från Herrviks hamn på Gotland - tema på variationer, där olika tider och väder har påverkat målningarna med förtätade stämningar och sobra färger.

HELA UTSTÄLLNINGEN är välhärd och väl sammanhållen med en rytmisk ele-

gans och sparsmakad estetik. De flesta målningarna är på lakansväv som inte är uppspända eller ramade. Lätta vindpustar sätter bilderna i rörelse och gör dem än mer levande, fria och speciella.

LAGE LINDELL tillhörde den konstruktivistiska kärngruppen, 1947-års män med L. Rodhe, O. Bonnier, P. Olofsson, A. Jones, K.A. Persson med flera, utan att egentligen vara konstruktivist. Hans målningar skiftar mellan det figurativa och det abstraherade som blir till ett spännande förhållande. En livslång övning. Enligt konsthistorikern Thomas Millroth som skrivit boken om Lage Lindell så trodde Lage Lindell på måleriet som ett sätt att uttrycka erfarenheter och att skildra iakttagelser på. Konsten blev ett sätt för honom att förstå verkligheten. Också Lage Lindells eget liv.

SONEN JOHAN LINDELL var skådespelare, musiker och konstnär. Han debuterade vid 60 års ålder med att ställa ut på Konstakademien. Det är ett respektabelt och beaktat ställe att göra sin debut på. Hans målningar har en surrealistisk ton som i en del fall liknar Salvador Dalí's och Sten Durnérs sätt att avbilda. Målningarna har en grafisk estetik i energiskapande vackra färger. Man möter maskindelar, rymdäventyr och en bildsfär från teatern med masker och kulisser. Inte så konstigt med tanke på att han har arbetat på teatern större delen av sitt liv.

JOHAN LINDELL VET vad han vill med sitt måleri. Precis som hans far. Det är monografier som har bearbetats i datorn. I hans del av utställningen finns även originalmålningar i akryl och tusch på papper på ett dekorativt, positivt sätt. Allt är målmedvetet

gjort. Ingen tvekan eller daltande här inte. Johan Lindell har också gjort musik till sina färgstarka bilder där musiken brister ut i nebulosa-former, blomsterformer och dekorativa element likt ett kalejdoskåp.

Solveig Bergström

FOTNOT: Utställningen pågår till och med den 8 september.



Vera Nilsson är omtalad för sina kärleksfulla barnporträtt.

Solveig Bergström

FOTNOT: Utställningen pågår till och med den 8 september.

BERGSTRÖM VÄLJER: Fler (ganska) lokala utställningar

PÅ EKSJÖ MUSEUM visas "Korona-redesign dolda skatter" av Gittan Grännsjö - C och Agneta Odedal. De vill göra en utställning som berör och ger nya tankar. Beträktaren ska gå därifrån med ett leende på läpparna, glad och inspirerad. De är kreativa kvinnor som skapar på ett annorlunda, omvandlande sätt. Det ger nya symboler och tankar.

I museet visas också ett borgehem från 1800-talet med dess tillhörigheter. Det är Mary Borgs hem. Familjen var en av de tongivande familjerna i Eksjö. Ta gärna en kopp kaffe inne eller ute i den vackra trädgården.

Öppen till den 29 september.



Konstkännaren Solveig Bergström tipsar om utställningar man inte får missa.

PÅ NÄSSJÖ KONSTHALL i James Aldridges utställning "Coole Mouth Prayer" finns ett rikt bildspråk med referenser till renessansens måleri och dekorativa franska tapeter från 1700-talet. I utställningen finns en stor monumental målning. Det är första gången denna målning visas utanför London. Den är gjord på uppdrag av Tate Modern. Detta är James Aldridges första separata utställning i Sverige. Väl värd att upplevas.

Öppen till den 10 augusti.

I SKULPTURSTADEN BORÅS finns en offentlig internationell skulpturutställning som inte ber om ursäkt för sig. Den sticker ut på ett eget spännande sätt och väcker tankar som ger ett smil eller så förgärs man en smula. Här kan man gå på guidad vandring fram till den 31 augusti. Tisdagar klockan 18 och lördagar klockan 14 från kulturhusets entré. Vandringen tar cirka en timme.

PÅ BORÅS KONSTMUSEUM visas "I want to hold your hand", en utställning om den svenska poppens 50-åriga historia. Här visar ett 30-tal svenska konstnärer, däribland Jockum Nodström, Nina Bondesson, Max Book, Anna-Klara Tidholm och Carl Johan De Geer, sina alster. Det är en bred utställning med olika medier; bildkonst, objekt, foton, musik och underhållning.

Öppen till den 29 september.

JÖNKÖPINGS LÄNS MUSEUMS "Möbelakrobaterna - Retrospektiv" är en kreativ,



Möbelakrobaterna ställer ut sin kreativitet på läns museet i Jönköping.

annorlunda utställning som roar och förnöjer tillvaron. Det har blivit inne med recycling och redesign, vilket kännetecknar gruppens sätt att arbeta på. Möbelakrobaterna är Daniel Persson, Leo Lowejko och Jimmy Söderholm. Alla är verksamma i Jönköpings län.

Öppen till den 22 september.

PÅ VANDALORUM - Centrum för Konst och Design i Värnamo, är sommarens spännande utställningar av Vera Nilsson och Mats Theselius. Nilsson är en av Sveriges främsta nyskapande expressionister tillsammans med Siri Derkert. Vera Nilsson föddes i Jönköping men bodde stora delar av sitt liv i Stockholm. Hon hade ett stort engagemang i människors liv och villkor och skildrade ofta ensamhet, utanförskap och ångest men också gemenskap mellan människor. Omtalade är hennes kärleksfulla barnporträtt, upplevda genom barnets öga. Hon är en milstolpe i svensk konsthistoria och var en nydanare inom sitt område. I hennes utställning får man uppleva en härlig kvinnokraft.

DESIGNERN MATS THESELIUS utställning har namnet "Retrospektiva - Universum". Här visas fantasieggande föremål från olika delar av världen och tolv av konstnärernas mest väikda objekt. Theselius kommer från en konstnärfamilj och är en av nordens mest uppmärksammade och speciella formgivare som rört sig mellan konst och designvärlden med spännande folkliga inslag, men också med exklusiva möten i installationer, objekt, möbler och föremål. Resultaten förmedlar både allvar och komiska inslag med aha-upplevelser som fördjupar tingens möjligheter och förmåga. Det är alltid skönt när kreatörer vågar slita glorian av konst och design och gör det till synes omöjliga möjligt. Mats Theselius blandar material och stilar på ett otänkbart sätt. Det är förfärande och nydanande. Öppna till den 22 september.

Alltid på Ljungbergsmuseet

Ljungbergsmuseet visar alltid verk av konstnären och författaren Sven Ljungberg och hans hustru poeten och konstnären Ann Margret Dahquist.

SVEN LJUNGBERG hämtade gärna sina motiv från hemstaden Ljungby med stadens förändringar i tid och rum. Ljungberg skildrade sin stad med kritisk blick men även med kommentarer. Italien och dess vackra omgivningar och speciella människor var ett annat kärt ämne för honom.

Han besökte sitt Italien varje år ända fram till sin död 96 år gammal, i juli 2010.

Sven Ljungberg hade ett annorlunda kritiskt konstnärstemperament, han svor gärna över politiker på ett humoristiskt sätt med svart glimt i ögat. Det lågmälda skrattet låg alltid nära.

HAN HAR SKILDRAT det svenska 1900-talets liv i helg och söcken. Särskilt det smäländska på ett figurativt sakligt sätt med lite av ett naivt idiom. Sven Ljungberg var en idog målare som alltid sys-

lade med det kreativa på olika sätt - sommar som vinter. En riktig smålänning som arbetade jämt.

Museet i hans namn ligger på den plats vid Lagaån där Ljungberg föddes och växte upp. I dag drivs museet av sonen Pontus Ljungberg.

Solveig Bergström

Sven Ljungberg utanför sitt museum, 1991. Sven död 2010, 96 år gammal.

Foto: Ingvar Svensson/SCANPIX



Pussy Riot vägrar att tystas

Under enormt hemlighetsmakeri fick Al-medalsveckan ovanligt besök från Ryssland.

Två medlemmar av det regimkritiska punkkollektivet Pussy Riot kom till Visby - medan två av deras kamrater ännu sitter fängslade i Ryssland.

- OM DE GLÖMS bort hårdnar behandlingen av dem, sä-

ger Serafima till TT i Visby på måndagen.

SERAFIMA OCH hennes kamrat Shaiba gör klart att de egentligen heter något annat. Medier som får träffa dem på en innergård i Visby omeds också att inte ge några fysiska beskrivningar av dem. Alla bilder tas med huvu på.

- Vi försöker vara så försiktiga som möjligt. Målet är inte att hamna i fängelse. Vi vill fortsätta vår kamp, sä-

ger Shaiba med tolkens hjälp. Kvinnorna är på en resa och har besökt USA och flera länder i Europa.

- Vi möter också politiker och ber dem försöka påverka när de träffar politiker från vårt land, säger Shaiba.

DE KALLAR Pussy Riot för ett feministiskt punkband, ett konstkollektiv och ett konstprojekt - allt i ett. Kollektivet har åtta medlemmar, säger de, men vill av säkerhetsskäl inte

berätta om de själva var med i Frälsarkatedralen eller exakt hur länge de varit medlemmar.

De kritiserar utvecklingen i Ryssland i fråga om bland annat mänskliga rättigheter, yttrandefrihet, kvinnors rätt och villkor i fängelserna.

Samtidigt tycker de båda kvinnorna att Putins allt hårdare järngrepp även väckt motstånd och kampvilja bland ryssarna. (TT/TT Spektra)

Tomas Bengtsson

FAKTA: Pussy Riot

TRE MEDLEMMAR I DET FEMINISTISKA PUNKBANDET PUSSY RIOT: Nadezjda Tolokonnikova, Jekaterina Samutsevitj och Maria Alechina häktades efter en protestaktion mot Vladimir Putin i Frälsarkatedralen i Moskva februari i fjol.

KVINNORNA ÅTALADES FÖR HULIGANISM. Maxstraffet är sju års fängelse. I augusti i fjol dömdes de tre till två års fängelse, vilket överklagades.

APPELLATIONSDOMSTOLEN OMVANDLADE Samutsevitjs straff till villkorlig dom, men upprätthöll fängelsestraffet för de två andra.

FALLET HAR BLIVIT UPPMÄRKSAMMAT och kritiserat både i Ryssland och internationellt. Det ses som ett prejudikat över hur Putin tänker handskas med regeringskritiker under sin mandatperiod som president.

I BÖRJAN AV JUNI I ÅR avslutade Alechina en elva dagar lång hungerstrejk.

Under stort hemlighetsmakeri träffade två medlemmar ur Pussy Riot svensk press i S:t Lars kyrkoruin i Visby på måndagen.

Foto: HENRIK MONTGOMERY / SCANPIX

